

8.4 Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka

Univerzita poskytuje vysokoškolské vzdelávanie univerzitného typu na 4 fakultách: sociálno-ekonomických vzťahov, špeciálnej techniky, zdravotníctva, priemyselných technológií, na celouniverzitnej Katedre politológie a Centre pre funkčné a povrchovo funkcionalizované sklá.

Ide o vzdelávanie zamerané na racionálne riešenie sociálno-ekonomických problémov zamestnávania a využitia pracovného personálu, ktorého výsledkom je schopnosť koncepčne riešiť predmetnú problematiku, riešenie stanovených cieľov v súlade s potrebami podnikania, formulovanie politiky pre jednotlivé funkcie personálneho manažmentu, analyzovanie, navrhovanie, realizovanie a zabezpečovanie jednotlivých programov a systémov personálneho manažmentu ako i riadenie tímu ľudí a ich motivovanie.

Ďalej je vzdelávanie na univerzite zamerané na zabezpečovanie komplexnej starostlivosti o strojársku a špeciálnu techniku v priemysle a v ozbrojených silách SR, čiže zabezpečenie potenciálu absolventov v strojárskej, výrobnjej a opravárenskej sfére, v oblasti údržby, servisu a predaja automobilov, ako aj informačných technológií, mechatroniky, kvality produkcie a robotiky.

Oblasti vzdelávania na univerzite sú tiež zamerané na gumu, textil a kovy, spojené s riadením priemyselných systémov, základných výrobných technológií v materiálnom inžinierstve, ale aj v sfére priemyselného a textilného dizajnu a návrhárstva, vrátane vedecko-výskumnej činnosti v oblastiach experimentálneho hodnotenia fyzikálnych, mechanických a chemických vlastností materiálov, numerických analýz a technologických procesov.

Súčasťou vzdelávania univerzity je aj príprava kvalifikovaného, vysoko erudovaného zdravotníckeho personálu k posky-

tovaniu ošetrovateľskej starostlivosti a tiež k rozvoju ošetrovateľskej praxe vo všetkých jej oblastiach, vrátane laboratórných vyšetrovacích metód za pomoci využitia najnovších systémov, ale tiež samostatné vykonávanie činností v liečebnej rehabilitácii, v balneológii a vo fyzioterapii.

Vzdelanie na univerzite je možné si tiež rozšíriť v oblasti riešenia problémov rozvoja anorganických technológií, špeciálne v oblasti skla, keramiky, žiaruvzdorných materiálov a anorganických aditív, vrátane znižovania odpadov a ich zhodnotenia.

Samostatnou oblasťou vzdelávania na univerzite je získavanie teoretických poznatkov z odborných politologických disciplín (politológia, politická sociológia, dejiny politických teórií) z hľadiska problematiky organizácie a riadenia spoločnosti s uplatnením absolventa vo verejnej správe, v občianskych združeniach, v masmédiách ale i v medzinárodných organizáciách.

www.tnuni.sk

Prezidentka Z. Čaputová privítala rektorky a rektorov

Deň po tom, ako prezidentka Slovenskej republiky **Zuzana**

Čaputová navštívila Trenčín, kde sa stretla aj s rektorom Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne **Jozefom Habánikom**, privítala v piatok 17. januára rektorky a rektorov univerzít a vysokých škôl na slávnostnom novoročnom prijatí v Prezidentskom paláci.

Na úvod prezidentka rektorom a predstaviteľom Slovenskej akadémie vied poďakovala za obrovské množstvo práce, ktorú vysoké školy a akadémia vied v uplynulom období vykonali pre našu spoločnosť a pre rozvoj vedeckého potenciálu. Na stretnutí ďalej preberali aktuálne otázky týkajúce sa vysokých škôl.

„Slovenská republika potrebuje, aby sa naše univerzity a vysoké školy stali miestom, kde sa bude novým, efektívnejším spôsobom zhodnocovať intelektuálny a kultúrny potenciál našej vlasti. Žiadny moderný štát sa nemôže rozvíjať bez rozvoja vedy a vzdelanosti, preto je životne nevyhnutné, aby na Slovensku vznikali nové centrá vzdelávacej a vedeckej excelentnosti, a to v oveľa väčšej miere, ako doteraz“, uviedla Zuzana Čaputová.

Ako ďalšiu zásadnú tému otvorila veľký odliv mladých talentov zo Slovenska na zahraničné vysoké školy a do zahraničia. Naše vedecké talenty potrebujú možnosť získať nielen kvalitné vzdelanie, ale musíme im vytvoriť aj perspektívu vedeckej sebarealizácie doma, aby nemuseli nikam odchádzať.

www.tnuad.sk 17.01.2020

Pomocná evidencia 023/01/2020

Univerzita sa stala členom európskej vzdelávacej aliancie

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka (TnUAD) sa stala členom európskej vzdelávacej aliancie EU radices. Cieľom tejto aliancie je zapojenie sa do iniciatívy Európskej komisie pod názvom „Európske univerzity“ v rámci programu Erasmus+ a vytvorenie európskeho vysokoškolského medzinárodného kampusu, pričom zapojené subjekty deklarujú víziu vytvorenia siete univerzít s dlhodobou spoločnou stratégiou pre vzdelávanie.

Členmi aliancie sú ďalej Le mans université (Francúzsko), Paderborn University (Nemecko), Jan Dlugosz University in

Czestochowa (Poľsko), University of Campania Luigi Vanvitelli (Taliansko), Malardalen University of Vasteras (Švédsko). Hlavným koordinátorom aliancie je University of Castilla-la

Mancha (Španielsko), ktorá je zároveň žiadateľom projektu v rámci programu Erasmus+ Európske univerzity 2020.

Výsledky doterajších rokovaní naznačujú, že sa napokon projekt sústreďí výlučne na programy tretieho stupňa vysokoškolského štúdia (výmena študentov a vyučujúcich v rámci PhD. programov, vytvorenie modulov a vzájomná podpora a pomoc v rámci konzorcia).

Podľa slov rektora univerzity **Jozefa Habánika** je účasť v aliancii dôkazom, že Trenčianska univerzita aktívne reaguje na nové výzvy súvisiace s integračným procesom a formovaním vzdelávacieho priestoru. Univerzita tak permanentne posilňuje svoj európsky rozmer, svojim študentom je schopná poskytnúť možnosť časť štúdia absolvovať na partnerskej zahraničnej vysokej škole a zvyšovať tak atraktivnosť a kvalitu vzdelávania.

www.tnuad.sk 11.03.2020

Pomocná evidencia 132/01/2020

Univerzita je úspešná v medzinárodných rankingoch

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka (TnUAD) výrazne boduje v dvoch rebríčkoch hodnotenia európskych univerzít poskytujúcich vzdelávanie v programoch s technickým zameraním EngiRank.

Ranking zohľadňuje 15 ukazovateľov zoskupených do piatich kritérií: efektívnosť výskumu, inovácie, kvalita výučby, prestíž a internacionalizácia. Z viac ako 200 posudzovaných vysokých škôl 81 splnilo kritériá pre inštitucionálne hodnotenie v oboch rebríčkoch, pričom hodnotené bolo obdobie 2014 až 2018.

EngiRank je určený predovšetkým budúcim študentom a ich rodičom ako pomôcka pri výbere študijného odboru a univerzity, ktorá po ukončení štúdia poskytne najlepšie šance pre uplatnenie na trhu práce, ale i zamestnávateľom vrátane európskeho odvetvia Hi Tech pri hľadaní talentovaných absolventov a odborníkov do praxe.

Prezentované výsledky sú pilotnou verziou európskeho rebríčka. Predstavujú analýzu vysokoškolského vzdelávania v inštitúciách so silným profilom „Engineering & Technology“ v 13 európskych krajinách: Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Poľsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko. Tieto krajiny s pomerne podobnými systémami vzdelávania vstúpili do Európskej únie po roku 2004 a často sú označované ako „nová Európa“.

V celkovom rebríčku sa TnUAD umiestnila na 48. mieste spomedzi 81 hodnotených univerzít, pričom v rankingu figuruje ako 4. najlepšia univerzita na Slovensku spomedzi hodnotených slovenských univerzít poskytujúcich vzdelávanie v technických programoch.

V rebríčku hodnotenia inštitúcií poskytujúcich vzdelávanie v odbore materiálového inžinierstva sa univerzita umiestnila na celkovom 52. mieste zo 139 posudzovaných inštitúcií. Zo šiestich slovenských univerzít hodnotených v uvedenom rebríčku, dosiahla TnUAD najlepšie hodnotenie.

Podľa slov rektora univerzity **Jozefa Habánika** k zostaveniu rebríčka EngiRank viedlo jeho tvorcov vedomie, že vzdelá-

vanie zohráva kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní udržateľného rozvoja Európy, v ktorom je dôležité vytváranie inovatívnych technológií a vzdelávanie kreatívnych odborníkov schopných nových riešení a zodpovedného sociálneho konania.

www.tnuad.sk 17.03.2020

Pomocná evidencia 150/01/2020

Začali vyrábať rámy na ochranné štíty pre zdravotníkov

V priestoroch Fakulty špeciálnej techniky Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka (TnUAD) odštartovali v uplynulých dňoch výrobu častí ochranných štítov pre zdravotnícky personál. V jednom z laboratórií fakulty tlačia rámy dve 3D tlačiarne, za 24 hodín ich dokážu vyrobiť dvadsať.

Univerzita touto aktivitou reaguje na výzvu iniciatívy „Pomôž nemocnici“. Dobrovoľníci z celého Slovenska sa v rámci nej snažia rôznymi aktivitami doplniť zásoby ochranných pomôcok pre zdravotníkov. Výroba ochranného štítu na základe 3D modelu od mexického dizajnéra **Gizeha Trianu** pozostáva z postupného nanášania roztaveného materiálu v tenkých vrstvách. Na zhotovenie štítov používajú materiál PET-G, ktorý má dobrú pružnosť i tuhosť.

„Ide v podstate o známy PET materiál, ktorý sa používa ako obalový materiál na nápoje. Tlač trvá asi päť hodín, počas ktorých sme schopní vytlačiť štyri kusy ochranných rámov. Vedeli by sme tlačiť aj rýchlejšie, kvalita tlače by ale výrazne klesla,“ vysvetlil vedúci Katedry automobilov a špeciálnej techniky **Maroš Eckert**.

Tajomníčka Fakulty špeciálnej techniky **Marcela Galbová** upozorňuje, že veľký podiel na aktuálne 17 vytlačených rámoch do stredy 25. marca má práve Maroš Eckert. Ten na nevyhnutne dlhý čas zapožičal univerzite vlastnú 3D tlačiareň, čím sa produkcia prakticky zdvojnásobila. Ako priblížila, náklady na tlač nie sú pre univerzitu vysoké.

„Jedna tlačová struna stojí okolo 20 eur a dokážeme z nej vyrobiť sedem kusov rámov jednotnej veľkosti,“ poznamenala Marcela Galbová s tým, že celý výrobný náklad poputuje pre personál trenčianskej nemocnice.

Predtým ich však v priestoroch iniciatívy „Pomôž nemocnici“ skompletizujú doplnením ochranného štítu a výstelkou proti odreninám, čím sa zvýši komfort pri ich nosení.

Aktivitu univerzity i študentov vedenie Fakultnej nemocnice v Trenčíne (FN TN) privítalo.

„Tešíme sa, že sa študenti rozhodli pomôcť našej nemocnici zabezpečiť ochranné štíty pre zdravotníckych pracovníkov, pre ich čo možno najvyššiu ochranu v tomto náročnom období,“ zareagovala hovorkyňa FN TN **Martina Holecová**.

Podľa Eckerta môžu slovenským zdravotníkom pomôcť aj ďalší majitelia 3D tlačiarní.

„Chcem apelovať na všetkých, ktorí majú možnosť tlačiť ochranné rámy, aby pomohli. Vieme im pomôcť so všetkými vecami, ktoré budú potrebovať,“ uviedol vedúci katedry. Nápomocní by mohli byť napríklad aj študenti či absolventi technických študijných odborov, ktorí už skúsenosti s vytváraním 3D modelov majú. Výučba práce na 3D tlačiarni je podľa slov Maroša Eckerta na univerzite už bežnou praxou.

„Študentov učíme vytvárať 3D modely. Zameriavame sa na to v rámci záverečných prác, kedy navrhnutý diel alebo produkt musia vytlačiť a priniesť na obhajobu,“ doplnil s tým, že znalosti v rámci navrhovania 3D modelov absolventi často využívajú pri výkone svojej práce vo vývojových či výrobných podnikoch.

www.sme.sk 25.03.2020

Pomocná evidencia 173/01/2020

Univerzita prerušila do odvolania prezenčné štúdium

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka (TnUAD) prerušila až do odvolania prezenčnú formu štúdia. Zapísaným študentom vráti poplatok za prijímacie konanie, univerzita tiež odpúšťa poplatok za ubytovanie.

Ako informovala hovorkyňa TnUAD **Lucia Petriková**, vyučovanie bude naďalej pokračovať v dištančnom režime. Učitelia komunikujú so študentmi elektronickou formou prostredníctvom e-learningu, akademického informačného systému, fakultných chatov, cez Skype, cloudové úložiská a ďalšie nástroje, pričom študenti majú zabezpečený vzdialený prístup ku všetkým študijným materiálom vrátane univerzitnej knižnice.

Vykonanie zápočtov a skúšok bude predĺžené až o dva týždne do 11. júla. Bude predovšetkým v dištančnom režime, vo výnimočných prípadoch v termíne od 29. júna aj prezenčnou formou za prísnych hygienických a bezpečnostných opatrení. Upravené sú aj termíny štátnych záverečných skúšok, ktoré budú pravdepodobne začiatkom júla, v doktorandskom štúdiu až v poslednom augustovom týždni. TnUAD upravila aj lehoty a podmienky v prijímacom konaní.

„Na študijné programy 2. stupňa je možné podať prihlášku až do 10. júla 2020. Všetkým uchádzačom o štúdium, ktorí splnia podmienky prijatia a na štúdium sa zapíšu, univerzita vráti

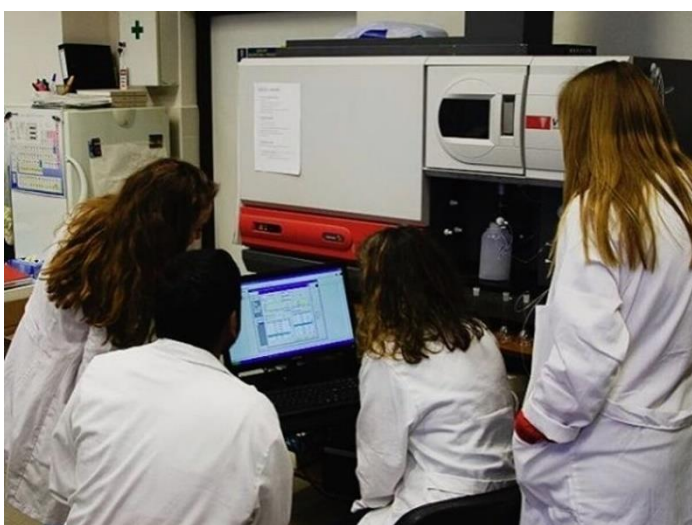
poplatok spojený s prijímacou skúškou,“ doplnila Lucia Petříková.

www.sme.sk 28.03.2020

Pomocná evidencia 178/01/2020

Univerzita získala vyše 6 miliónov eur na výskum

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka (TNUNI) získala viac ako šesť miliónov eur na výskum. Peniaze využije na

rozšírenie Centra pre testovanie kvality a diagnostiku materiálov, ktoré tu funguje už od roku 2015. Jeho cieľom je napredovať v materiálovom výskume a zvýšiť spoluprácu medzi projektovými partnermi univerzity.

Projekt v sebe združuje tri súčasti univerzity – Fakultu priemyselných technológií v Púchove, Fakultu špeciálnej techniky v Trenčíne a Centrum pre funkčné a povrchovo funkcionalizované sklá.

„Tieto súčasti zastrešujú portfólio materiálov od polymérov cez kovy až po keramiku a sklo. Úlohou nášho centra v rámci projektu je výskum v rámci nekovových anorganických materiálov so zameraním na sklo a keramiku,“ priblížil prorektor pre vedu, výskum a medzinárodné vzťahy **Dušan Galusek**, ktorý je zároveň aj riaditeľom spomínaného centra.

V rámci projektu sa budú zameriavať na spracovanie a recykláciu odpadov aj zo sklárskeho priemyslu, ktorý má na Považí bohatú históriu. I keď sa o skle hovorí, že je stopercentne recyklovateľné, nie je to úplne pravda. Dušan Galusek argu-

mentuje typmi skiel, ktoré sa bežne používajú v medicíne či v elektronike.

„Striekačky, ampulky, liekovky, tie sa recyklujú veľmi ťažko. Rovnako ako sklá s množstvom ťažkých kovov, ako napríklad monitory počítačov či staré televízory,“ uviedol. Vedci budú hľadať možnosti, ako ich spracovať a ďalej využiť. „Takéto typy skla dokážeme spracovať do formy sklenených, buď plných, alebo dutých mikrogulôčok, ktoré možno pridávať ako plnivá do polymérov v automobilov priemysle,“ doplnil Dušan Galusek.

Druhou úlohou centra bude dobudovanie poloprevádzkovej linky na povrchové úpravy skla. Prístroj v praxi dokáže na tabuľové sklo naniesť rôzne typy povlakov s rôznymi funkciami. Niektoré dokážu napríklad odrážať slnečné lúče a zabezpečiť tak neprehrievanie budov počas horúcich mesiacov, čím sa ušetrí veľké náklady na obstaranie a prevádzku výkonnej klimatizácie.

Ďalšiu časť projektu bude mať na starosti Fakulta priemyselných technológií v Púchove, ktorá sa zameriava na výskum a vývoj nových typov progresívnych materiálov.

„Veľkú časť prostriedkov použijeme na nákup nových prístrojov, najmä pre oblasť testovania kvality materiálov. Sú tu nové testovacie komory, v ktorých je možné simulovať rôzne podmienky vonkajšieho prostredia,“ uviedla dekanka fakulty **Darina Ondrušová**. Ako doplnila, v komorách dokážu predpovedať životnosť materiálov a ovplyvňovať tak vlastnosti, aby sa predĺžila ich životnosť. Výsledky výskumu a vývoja sú podľa nej zaujímavé pre priemyselných partnerov, s ktorými fakulta spolupracuje.

Univerzita sa podľa prorektora pre vedu, výskum a medzinárodné vzťahy snaží prepájať teóriu s praxou a výsledky výskumu nechce nechať ležať v laboratóriách či na stránkach kníh a učebníc.

„Vedec, ktorý za život nevymyslí nič, čo sa dá predať, nie je dobrým vedcom. Naším cieľom je výsledky vedeckého výskumu preniesť do praxe, aby sme zlepšili ekonomickú bilanciu tejto krajiny, Európskej únie, ale aj zvýšili konkurencieschopnosť našich podnikov,“ poznamenal Dušan Galusek.

Časť zo 6,3 milióna eur, ktoré univerzita získala, poputuje do posilnenia personálnych kapacít.

„Univerzita ešte v roku 2015 vybudovala toto výskumné centrum, vtedy sme budovali jeho prístrojovú základňu. Dnes rozširujeme centrum o ďalších 15 prístrojov v sume asi dva milióny eur a hlavne posilňujeme výskumnú základňu,“ povedal rektor univerzity **Jozef Habánik** s tým, že v centre by si počas nasledujúcich štyroch rokov malo nájsť uplatnenie asi 40 ľudí, z toho sedem bude pochádzať zo zahraničia.

www.sme.sk 13.05.2020

Pomocná evidencia 230/01/2020

Vedci z univerzity sa uchádzajú o svetový patent

Vedecký tím Fakulty priemyselných technológií (FPT) Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka (TnUAD) v Tren-

číne vytvoril špeciálnu receptúru na výrobu ekologickej kaučukovej zmesi. Vedecký tím chce na novinku získať medzinárodný patent.

Ako informovala hovorkyňa TnUAD **Lucia Petríková**, zmes s obsahom ekologického plni-

va na báze využitia druhotnej suroviny z energetiky pôvodne vyvinuli na výrobu plných kolies pre rôzne druhy transportných

systemov v priemysle, jej unikátne vlastnosti umožňujú aplikáciu aj pre bežné autoplášte. Medzi jej výnimočné vlastnosti patrí nízky valivý odpor a vysoká odrazová pružnosť pri zachovaní optimálnej tvrdosti.

„Vedecký tím prihlásil svoj projekt na získanie medzinárodného patentu a Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO) ako medzinárodná rešeršná autorita k nemu zaslala v týchto dňoch správu a písomný názor s vysoko pozitívnym výsledkom. Dospela k záveru, že všetky nároky vynálezu sú nové, majú vynálezcovskú podstatu a sú priemyselne využiteľné,“ uviedla Lucia Petříková s tým, že v súčasnosti sa pripravuje licenčná zmluva na využívanie vynálezu chráneného patentom a po jeho udelení sa uskutočnia rokovania s priemyselným partnerom, ktorý už oň prejavil záujem.

Univerzita rovnako podala žiadosť o patent aj na Slovensku. Zverejnenie medzinárodného aj slovenského patentu očakáva rektor Jozef Habánik už tento mesiac.

„Dlhodobu sa zameriavame na kvalitu a podporu vedy a výskumu na našej akademickej pôde. Takéto výsledky dodávajú nadšenie a zmysel tomu, čo robíme. Už roky som presvedčený o tom, že univerzity by sa mali orientovať na vytváranie vynálezov využiteľných v reálnej praxi. Ak sa naša univerzita zapíše do medzinárodného diania v automobilovom priemysle, bude to pre nás aj pre Slovensko veľké plus,“ skonštatoval rektor.

www.teraz.sk 15.06.2020

Pomocná evidencia 280/01/2020

Dušan Galusek získal ocenenie Vedec roka

Prorektor pre vedu, výskum a medzinárodné vzťahy Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka (TnUAD) v Trenčíne profesor **Dušan Galusek** získal ocenenie Osobnosť medzinárodnej spolupráce v rámci podujatia Vedec roka SR 2019.

Ocenenie prevzal v utorok 16. júna na pôde Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

V poradí 23. ročník oceňovania významných slovenských vedcov, technológov a výskumníkov zo všetkých oblastí vedy a techniky vyhlásilo Centrum vedecko-technických informácií SR, Slovenská akadémia vied a Zväz slovenských vedecko-technických spoločností.

„Zámerom podujatia Vedec roka SR je profesionálne a spoločensky vyzdvihnúť najvýznamnejšie osobnosti vedeckého života, ako aj najlepšie dosiahnuté výsledky vo vede a výskume na Slovensku. Nad podujatím prevzala záštitu prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová,“ informovala hovorkyňa TnUAD Lucia Petríková.

Ako dodala, Dušan Galusek je medzinárodne akceptovanou vedeckou osobnosťou v oblasti výskumu keramických materiálov a skla. Ocenenie získal za úspešnú mnohoročnú spoluprácu so špičkovými svetovými a európskymi pracoviskami materiálového výskumu a získanie podpory z programu Horizont 2020 na vybudovanie centra sklárskeho výskumu európskeho významu v SR. Od roku 2007 viedol excelentné vedeckovýskumné centrum Vitrum Laugaricio, ktoré v roku 2013 získalo status centra excelentnosti.

„Cieľom univerzity bolo dať centru medzinárodný rozmer a jeho výskumné aktivity rozšíriť mimo Slovenska. V roku 2015 preto predložil projekt v rámci programu pre výskum a inovácie Európskej únie Horizont 2020 – Šírenie excelentnosti a zvyšovanie účasti na vybudovanie medzinárodného výskumného centra s názvom Centrum pre funkčné a povrchovo funkcio-

nalizované sklá – FunGlass. Projekt zaradila európska hodnotiteľská komisia v roku 2016 medzi desať najúspešnejších európskych projektov, ktoré získali finančnú podporu,“ doplnila hovorkyňa.

Dušan Galusek sa podľa nej stal koordinátorom medzinárodného konzorcia združujúceho lídrov európskeho sklárskeho výskumu v Nemecku, Španielsku a Taliansku, ktoré má dnes už viac ako 60 zamestnancov a doktorandov z 12 krajín sveta. Je zamerané na výskum v oblasti povrchových úprav skla, jeho spracovania, recyklácie materiálov a biomateriálov na náhradu a regeneráciu tkanív.

www.teraz.sk 16.06.2020

Pomocná evidencia 284/01/2020

Vedec roka je verný Slovensku, do zahraničia ísť nechce

Veda v Trenčíne žije a má budúcnosť. Dôkazom týchto slov je profesor **Dušan Galusek**, ktorý získal ocenenie Vedec roka SR 2019 v kategórii osobnosť medzinárodnej spolupráce. Trenčan pôsobí v rodnom meste od roku 1995, kde sa venuje výskumu keramických materiálov a skla.

Je úspešným spoluautorom a riaditeľom projektu medzinárodného výskumného centra FunGlass a koordinátorom medzinárodného konzorcia, ktoré združuje lídrov európskeho sklárskeho výskumu v Taliansku, Nemecku a Španielsku.

Ocenenie v kategórii Osobnosť medzinárodnej spolupráce získal za úspešnú mnohoročnú spoluprácu so špičkovými svetovými a európskymi pracoviskami materiálového výskumu a získanie podpory z programu Horizont 2020 na vybudovanie centra sklárskeho výskumu európskeho významu v Slovenskej republike.

Ako vnímate toto ocenenie?

„Je to ocenenie našich aktivít v oblasti medzinárodnej spolupráce, ktoré máme s partnermi v rámci projektu FunGlass. Vnímam to ako ocenenie, ktoré nepatrí mne ako osobe, ale celému tímu, ktorý pomáha centrum v Trenčíne budovať.“

Nie vždy vás to ale k vede ťahalo...

„Lákala ma archeológia, keďže som čítal knihy od Vojtecha Zamarovského a videl som sa, ako vykopávam staré mestá. Taktiež aj biológia, vtedy som sa zas videl v džungli, ako lovím motýle a hmyz. Keď som sa rozhodoval, kam na vysokú školu, otec mal so mnou rozhovor a spýtal sa, z čoho chcem žiť. V tej dobe bolo extrémne ťažké dostať sa na archeológiu a aj pracovných príležitostí bolo málo. Tak sme spoločne premýšľali a keďže ma celkom bavila chémia, povedal som si, že to bude chémia. V regióne fungovali sklárne, cementárne aj vápenka, tak som si zvolil silikátový priemysel.“

Počas štúdia ste vedeli, že chcete ísť do výskumu?

„Skôr som to bral tak, že budem pracovať vo fabrike, dokonca som bral pod nikové štipendium z Horného Srnia z cementárne, kde som absolvoval dve praxe. Ako budúci nádejný inžinier som celé leto zametal halu, povedal som si, že toto by som robiť nechcel, cítil som sa ale byť viazaný štipendiom. Po škole, v roku 1991, som prišiel na personálne oddelenie do cementárne a povedal – bral som vaše podnikové štipendium, tu ma máte a zamestnajte ma. Oni odvetili, že v danej situácii miesto pre mňa nemajú. Premýšľal som, čo ďalej a dostal som ponuku pokračovať na doktorandskom štúdiu, a vtedy sa to

zlomilo. Do roku 1995 som bol doktorandom a absolvoval som aj jeden zahraničný pobyt vo Veľkej Británii, čo bola veľká vec, dosť ma to posunulo vpred. Keď som skončil, vtedajší riaditeľ Ústavu anorganickej chémie SAV profesor Pavol Šajgalík mi ponúkol miesto v Bratislave, v ústave. V tom čase som už mal po svadbe a s manželkou sme premýšľali, kde žiť. Keďže nemám rád veľké mestá, povedali sme si, že skúsime Trenčín.“

Ústav anorganickej chémie Slovenskej akadémie vied tu mal zhodou okolností svoje detašované pracovisko.

„Áno, existovalo na Rázusovej ulici v pivnici rodinného domu profesora Mareka Lišku, kde fungovalo do roku 1997. Pôsobili tam traja ľudia a ja štvrtý, ako najmladší, som dostal úlohu im robiť vedúceho. Starším a skúsenejším kolegom robiť vedúceho, tak to bola pre mňa veľká škola manažmentu a diplomacie. V roku 1997 vznikla Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, a to aj zásluhou profesora Lišku. Stal sa jej prvým prorektorom pre vedu a výskum a presadil, že z jeho pivnice sa laboratórium presunulo na univerzitu a stalo sa spoločným pracoviskom SAV a univerzity. A to už bol dobrý základ, z ktorého sa dalo rásť. Potom prišli štrukturálne fondy a ja som sa zhurta do nich pustil. Podali sme veľký projekt na vybudovanie Centra excelentnosti pre keramiku, sklo a silikátové materiály. Získali sme podporu v hodnote asi štyroch miliónov eur, za čo sme zrekonštruovali časť priestorov a nakúpili väčšinu techniky, ktorú používame dodnes.“

Toto centrum sa stalo základom pre FunGlass?

„Áno, mali sme pracovisko, ktoré bolo celkom vhodné na národnej úrovni, ale bolo ho potrebné posunúť dopredu. Keď prišla výzva z Horizontu 2020, veľkú šancu som tomu nedával, konkurencia bola obrovská – podaných bolo 164 projektov. Ako jediný projekt zo Slovenska sme boli medzi desiatkou najlepších. FunGlass sa naplno rozbehol v roku 2017, sme v strede procesu a fungujeme v počte viac ako 60 ľudí, vrátane dokto-

randov z viacerých krajín sveta. Je to veľká vec. Keď sa ma manželka pýtala, ako to vnímam, odvetil som jej – ako človek, ktorý ide na zimnú prechádzku do hôr s malým lavínovým nebezpečenstvom a aj napriek tomu sa lavína utrhne a vy sa snažíte v nej plávať.“

Ako sa zmenil od roku 2017 váš život?

„Našťastie som sa nestal na sto percent manažérom, považujem sa skôr za vedeckého manažéra. Vedu musím robiť, i keď nie v zmysle biely plášť, laboratórium a meranie. Stále projekty riadim, stretávam sa s ľuďmi, poskytujem im usmernenia, ako pokračovať vo výskume. Musím rozumieť tomu, čo robia, aby som vedel, kam ich posunúť. Vedím doktorandov, konzultujem s nimi, ale aj píšem články a konzultujem články, ktoré píše iní a dávam im finálnu formu. Podieľam sa aj na analýze interpretácií výsledkov. Vďaka šikovnej administratíve sa mi v poslednej dobe trochu rozviazali ruky a som rád, že sa vraciam k vede.“

Dušan Galusek s rektorom univerzity Jozefom Habánikom.

„V Trenčíne pôsobíte už vyše 25 rokov. Neľahalo vás presťahovať sa natrvalo do zahraničia?

„Za hranicami som strávil pomerne veľa času. Niekoľkokrát som absolvoval zahraničné pobyty. Na univerzite v Leedse som získal štipendium a rok som pôsobil u profesora Franka Rileyho, ktorý bol mimoriadna osobnosť a veľké meno v oblasti keramiky, veľa som sa od neho naučil. Vďaka nemu som získal aj prvý projekt medzinárodnej spolupráce, ktorý financovalo NATO. Niekoľkokrát som absolvoval pracovný pobyt v Darmstade, kde som pôsobil pod vede-

absolvoval zahraničné pobyty. Na univerzite v Leedse som získal štipendium a rok som pôsobil u profesora Franka Rileyho, ktorý bol mimoriadna osobnosť a veľké meno v oblasti keramiky, veľa som sa od neho naučil. Vďaka nemu som získal aj prvý projekt medzinárodnej spolupráce, ktorý financovalo NATO. Niekoľkokrát som absolvoval pracovný pobyt v Darmstade, kde som pôsobil pod vede-

ním profesora Ralfa Riedla. V zahraničí som strávil viac ako 5,5 roka, natrvalo som neuvažoval odísť.“

Pri vašich výsledkoch a schopnostiach takéto rozhodnutie bude bežný človek chápať asi ťažšie...

„Na Slovensku sa cítim dobre, nikdy som nad tým tak nepremýšľal. Rozumiem tu ľuďom i kultúre. Na počiatkoch mojej kariéry ma trochu usmernil aj profesor Šajgalík, človek s bohatými zahraničnými skúsenosťami. Raz mi povedal – Dušan, keď chceš fungovať vo vede a dosiahnuť nejakú úroveň, zostaň doma, choď do zahraničia a potom sa vráť. Keď pôjdeš do zahraničia, budú k tebe slušní a féroví, lebo odvádzaš dobrú robotu, ale stále pre nich budeš len cudzinec, ktorý odišiel pracovať do hospodársky vyspelejšej krajiny. Ale keď prídeš domov a vybuduješ si vlastný tím, budeš pre nich partner a to je hlavný kvalitatívny rozdiel. Mám však aj kamarátov, ktorí odišli do zahraničia a vybudovali si profesúry. Jeden z nich pôsobí ako profesor, je biochemik na univerzite v Zürichu.“

Veda je jedna vec a prax druhá, ako sú na základe vašich skúsenosti na Slovensku prepojené?

„Niekdedy je to problém na celom svete. Pred časom sme organizovali medzinárodnú sklársku konferenciu, nazvali sme ju Budovanie mostov medzi sklárskou vedou a sklárskou technológiou. To vyjadrovalo, že aj ľudia v zahraničí vnímajú, že je obrovská diera medzi tým, čo sa deje v laboratóriu a tým, čo sú firmy ochotné zavádzať do výroby. Niektoré univerzity sú veľmi popredu. Napríklad univerzita v Tel Avive sa základnému výskumu venuje veľmi intenzívne a ich technologické centrum je otvorené 24 hodín denne, sedem dní v týždni. Študenti sem môžu prísť, majú k dispozícii celú infraštruktúru. Univerzita počas roka zorganizuje veľtrh, kde študenti svoje nápady ponúkajú stovkám firiem a tie hľadajú to najzaujímavejšie, do čoho by sa oplatilo investovať. Rozpočet univerzity

údajne z 50 percent tvorí príjem z predaja licencií a patentových práv. Na Slovensku takéto niečo úplne absentuje.“

Prečo?

„Hlavný problém je mnohokrát v tom, že vedci a priemyselníci rozprávajú iným jazykom a majú úplne iné časové horizonty. Vedca zaujíma princíp, ako veci fungujú a ide do hĺbky problému, svoje výsledky chce následne publikovať, aby sa o tom i o ňom vedelo. Priemyselníka nezaujíma, ako veci fungujú, jeho zaujíma, či to funguje a že to zarába peniaze a pred konkurenciou to chce utajiť. Toto sú veci, ktoré sú často bariérou na spoluprácu. Na Slovensku máme dva typy firiem – sú tu veľké nadnárodné spoločnosti a potom menšie, domáce. Pri veľkých fungujú na Slovensku najmä ich výrobné a montážne linky, ktoré majú záujem o spoluprácu len málokedy, keďže majú vlastné výskumné centrá. Na druhej strane sú tu slovenské firmy, ktoré sú málokedy finančne natoľko schopné, aby si boli ochotné nejaký systematický výskum zaplatiť. Väčšinou nás oslovia, keď ich niekde tlačí topánka a potrebujú rýchlo vyriešiť nejaký technologický problém a najlepšie do zajtra, a aj tak na to nemáme veľa peňazí. Vo väčšine prípadov sú slovenské firmy ochotné spolupracovať na nejakom systematickom výskume vtedy, ak to zaplatí niekto iný. Teda štrukturálne fondy alebo grantová agentúra.“

Pred časom ste povedali, že vedec, ktorý za život nevymyslí nič, čo sa dá predat', nie je dobrým vedcom. V Trenčíne pracujete na mnohých projektoch s veľkým potenciálom...

„Z technologického alebo environmentálneho hľadiska je asi najvýznamnejšou témou recyklácia ťažko recyklovateľných skiel. Príkladom sú napríklad televízne obrazovky alebo medicínske sklá. Tie sa snažíme pretransformovať do materiálov s vysokou pridanou hodnotou. Sú to rôzne typy mikrogulôčok, ktoré sú buď plné, duté alebo pórovité. Dajú sa využiť ako filtre

na filtrovanie vody, na čistenie odpadových vôd, alebo sa z nich dajú spraviť penové materiály na stavebný priemysel. Sklo, ktoré by inak skončilo ako odpad, tak vieme zhodnotiť. Ďalej sa zameriavame aj na biosklá. Sú to sklá, ktoré vieme dať do ľudského organizmu, v ktorom sa postupne rozpúšťajú a vylučujú do tela látky, ióny, ktoré napomáhajú regenerácii organizmu. Treťou témou sú rôzne povlaky na sklá, ktoré menia ich vlastnosti, rovnako ide o vec súvisiacu so životným prostredím. Pre tepelný manažment budovy je potrebné, aby sa budova v lete veľmi neprehrievala, v opačnom prípade ju potrebujeme chladiť a klíma je energeticky veľmi náročná. Potrebujeme preto na sklách reflexné vrstvy, ktoré odrážajú tú časť slnečného žiarenia, ktorú zapríčiňuje prehrievanie miestnosti a viditeľné svetlo, naopak, prepúšťa. Poslednej téme, ktorej sa venujeme, sú funkčné sklá so špecifickými optickými vlastnosťami, ktoré sa dajú používať na úsporné osvetľovacie zdroje.“

www.sme.sk 17.06.2020

Pomocná evidencia 283/01/2020

Trenčianska univerzita členom Konzorcia univerzít

V piatok 20. novembra sa vo Zvolene stretli rektori desiatich univerzít združených v Konzorciu slovenských univerzít U10+. Pri tejto príležitosti podpísali zakladateľskú zmluvu, ako aj a stanovky konzorcia vysokých škôl. Členom konzorcia sa stala aj Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka.

Konzorcium založilo desať univerzít, pričom má potenciál rozšírenia a je otvorené pre ďalších členov. U10+ vytvára podmienky pre integráciu vzdelávacej a vedeckovýskumnej infraštruktúry, intelektuálnej kapacity takmer 4 tisíc tvorivých zamestnancov a viac ako 50 tisíc študentov. Projektové tímy týchto univerzít momentálne predstavujú dominantný, takmer 60-

percentný podiel na financovaní slovenských univerzít a SAV z prostriedkov Horizontu 2020.

Zakladajúcimi členmi konzorcia sú Ekonomická univerzita v Bratislave, Katolícka univerzita v Ružomberku, Prešovská univerzita v Prešove, Technická univerzita vo Zvolene, Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Trnavská univerzita v Trnave, Univerzita J. Selyeho v Komárne, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici a Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Sídлом konzorcia je Technická univerzita vo Zvolene.

Účelom konzorcia je spoločný postup pri tvorbe a rozširovaní spektra študijných programov, spoločné uskutočňovanie výskumnej, vývojovej alebo inej tvorivej činnosti, spoločné zlepšovanie podmienok pre študentov v oblastiach zabezpečovania možností stravovania, ubytovania, kultúrneho, spoločenského a sociálneho života a športu.

Signatári sa podpisom zmluvy zaviazali koncentrovať a rozvíjať tvorivé kapacity na zlepšenie národného a medzinárodného postavenia členských univerzít, zabezpečovať a zvyšovať kvalitu vzdelávania, vedy, výskumu a umeleckej činnosti, získavať a efektívne využívať ľudské a finančné zdroje, budovať spoločný modul vzdelávania v rámci programu Erasmus+, vytvoriť spoločný výskumný park centier vedeckej excelentnosti, naplňovať spoločenskú úlohu vysokých škôl, ako aj aktívne spolupracovať s ďalšími združeniami univerzít a inými subjektami, ktoré podporujú vzdelávaciu a vedeckú činnosť nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

www.tnuad.sk 20.11.2020

Pomocná evidencia 471/01/2020

Jozef Habánik bol opäť zvolený za rektora univerzity

Akademický senát Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne zvolil v stredu 2. decembra na nasledujúce 4 ročné obdobie už po tretíkrát **doc. Ing. Jozefa Habánika, PhD.** za rektora Trenčianskej univerzity. Zasadnutie Akademickej obce sa vzhľadom na súčasnú pandemickú situáciu uskutočnilo prvýkrát v online priestore.

Z 22 prítomných členov Akademického senátu Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v tajnom hlasovaní vyjadrilo podporu 21 senátorov, nikto nebol proti a jeden sa zdržal hlasovania.

Po úspešných voľbách sa rektor Jozef Habánik poďakoval za podporu: „Výsledok tajného hlasovania je pre mňa veľkým záväzkom a ďakujem študentom, zamestnancom a členom Akademického senátu za prejavenu dôveru. Je to však aj o spoločnej zodpovednosti, naplňať ciele ďalšieho kvalitatívneho rozvoja univerzity. V nasledujúcich štyroch rokoch sa na univerzite budeme venovať najmä podpore excelentnosti vo výskume a vývoji. Pracovať budeme aj na nových ubytovacích kapacitách pre študentov, aby sme vytvorili príjemné prostredie nielen na štúdium, ale aj na oddych a vytvorili tzv. študentské mestečko okolo univerzity. Nadalej budeme podporovať talentovaných študentov a zvyšovať nároky na výsledky vzdelávania.“ Na rektora čaká ešte vymenovanie prezidentkou **Zuzanou Čaputovou.**

www.tnuad.sk 02.12.2020

Pomocná evidencia 490/01/2020

